

LINGUA UNIVERSAL soukromá základní škola a mateřská škola s.r.o., Sovova 2, 412 01 Litoměřice	
Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR	
Č.j.:	9/2014/LU-sm
Vypracoval:	Ing. Blanka Fránová Ježková
Schválil:	Ing. Blanka Fránová Ježková
Pedagogická rada projednala dne:	25. 08. 2014
Směrnice nabývá účinnosti dne:	01. 09. 2014

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici.

1. Prevence a oznamování podezření

Prevence a oznamování podezření na trestnou činnost dětí a mládeže a trestnou činnost páchanou na dětech a mládeži je povinností všech zaměstnanců školy, danou trestním zákoníkem č. 40/2009 Sb. (trestný je ten, kdo spáchání nebo dokončení uvedených trestných činů nepřekazí, nebo jejich spáchání neoznámí, např. trestné činy týrání svěřené osoby, vraždy, loupeže, pohlavního zneužívání, znásilnění, drogové delikty, majetková trestná činnost apod.). Pokud jde o trestné činy páchané na dětech a mládeži, jde zejména o tělesné týrání, psychické týrání, pohlavní zneužívání a týrání, citové týrání, zanedbávání, ale i šikanování.

2. Věkové kategorie

Dítě – osoba do 18 let věku,
mladistvý – věk 15 – 18 let,
mládež – osoby ve věku 18 – 26 let.

3. Vstup policie do školy

Ředitelé škol nemohou bránit policii ve vstupu do škol. Policista může vstupovat do veřejných prostor, opravňuje jej k tomu zákon. Pokud je ředitel požádán policií, poskytne vhodnou místnost k výslechu žáka ve škole.

4. Předvolání a předvedení

Policie může nezletilého předvolat nebo i předvést. Ve školách lze od nezletilých žáků vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech svědka, výslech osoby podezřelé nebo výslech obviněného poté, kdy je ředitel školy nebo jeho zástupce seznámen s předmětem policejního úkonu včetně důvodů, jež k němu vedou. To se týká i případného uvolnění žáka ze školy pro potřebu policie, např. k rekonstrukci na místě činu, rekognici, označení míst páčání trestné činnosti, k vydání věci, k výslechu či podání vysvětlení na útvaru policie. Jedná se tedy o všechny policejní úkony ve smyslu zákona o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, ať již jde o poškozeného, svědka či pachatele protiprávního jednání.

Z § 422 občanského zákoníku vyplývá, že škole přísluší vykonávat náležitý dohled nad nezletilými žáky. Tato povinnost a odpovědnost přísluší především rodičům, ale i těm, kteří přechodně tento dohled vykonávají. Pedagogický dozor nad žáky je zásadním prvkem v ustanoveních předpisů, které upravují povinnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví ve školství.

Pokud má být předvolání nebo předvedení a výslech žáka – dítěte provedeno ve škole a z důvodu zajištění, aby nebylo mařeno další vyšetřování, není předem vyrozuměn zákonný zástupce žáka, škola zajistí přítomnost pedagoga – zaměstnance školy, neboť za žáka v době vyučování škola odpovídá. Z pohledu ředitele školy není přípustné, aby tato povinnost byla nahrazena dohledem jiné osoby než zaměstnance školy, i když jde o způsobilou osobu, například sociální pracovnice, psycholog apod., kterou si třeba policie přivede sebou. Pokud jde o omluvení nepřítomnosti žáka z důvodu předvolání nebo předvedení, postup vyplývá opět z obecně povinné součinnosti s vyšetřujícími orgány podle trestně právních předpisů.

Policista je povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k policii, a to stejnokrojem s identifikačním číslem, služebním průkazem, odznakem služby kriminální policie nebo ústním prohlášením "policie".

5. Postup při předvolání, předvedení nebo zajištění žáka

Osobu mladší 15 let lze předvolat k podání vysvětlení nebo jinému úkonu pouze prostřednictvím jeho zákonného zástupce, orgánu sociálně právní ochrany, nebo prostřednictvím školy, jíž je žákem, nebo jiného obdobného zařízení.

Vyžaduje-li závažnost a neodkladnost prováděného šetření předvedení osoby mladší 15 let na útvar policie, je předvedení prováděno zpravidla policisty v občanském oděvu za použití civilního vozidla. Specialista zajistí bezprostředně po předvedení přítomnost osoby způsobilé k jejímu střežení i k případné účasti na služebních úkonech. Je-li předvedení provedeno ze školy nebo zařízení, specialista zajistí přítomnost třetí osoby po celou dobu služebního zákroku i služebních úkonů. Pominou-li důvody předvedení, osobu mladší 15 let předá zpět do školy nebo zařízení, ze kterého byla předvedena, nebo ji předá zákonnému zástupci."

Jedná-li se o osobu mladší 18 let, je policista povinen ihned po zajištění vyrozumět zákonného zástupce této osoby. V případě zajištění osoby mladší 15 let, vždy též bez odkladu vyrozumí orgán sociálně-právní ochrany mládeže. Po zajištění je policista povinen na žádost zajištěné osoby vyrozumět o této skutečnosti její příbuzné, případně jinou jím určenou osobu.

6. Podání vysvětlení žáka

Policista je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele, jakož i pro vypátrání hledaných nebo pohřešovaných osob a věcí. Podat vysvětlení je *osoba* povinna vyhovět ihned v případě, že jde o závažnou trestnou činnost. Pokud jsou tato vysvětlení požadována od *dítěte*, je třeba o úkonu předem vyrozumět jeho zákonného zástupce. To neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění zákonného zástupce nelze zajistit. Na způsobu vyrozumění se domluví policista s vedením školy nebo zařízením. Policista rozhodne vzhledem k okolnostem, závažnosti nebo složitosti případu, zda přibere třetí osobu k podání vysvětlení osobou mladší 15 let.

7. Výslech žáka

Škola musí o výslechu žáka předem vyrozumět zákonného zástupce dítěte, pokud tak již neučinila Policie České republiky. V případech, kdy by mohlo být takovým oznámením mařeno další vyšetřování a po předchozí dohodě s odpovědným pracovníkem policie, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Sdělení v nevhodnou dobu by například mohlo v některých případech ohrozit i bezpečnost dítěte (např. týrání nebo zneužívání v rodině, podpora trestné činnosti v rodině atp.).

Podle ustanovení trestního řádu a zákona o Policii ČR mohou být *mladiství* vyslýcháni bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.

Ve smyslu trestně právních norem je však stanoveno, že u *mladistvých obviněných* je nutná obhajoba. Obhájce se tedy povinně zúčastňuje všech úkonů trestního řízení včetně výslechu. Přítomen může být dále znalec, konzultant či tlumočník. Jiná situace však nastává při výslechu dětí, kdy platí i ustanovení trestního řádu o povinnosti informovat zákonné zástupce před započítáním úkonu; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění zákonného zástupce nelze zajistit. Povinnost ustanovit mladistvému obviněnému obhájce a informovat zákonné zástupce před výslechem dětí o této skutečnosti *nenáleží řediteli školy* popř. školského zařízení, ale jedná se o povinnost orgánů činných v trestním řízení.

Školy a školská zařízení mají pochopitelně zájem, aby bylo respektováno v první řadě předvolání prostřednictvím zákonných zástupců. Současně je ovšem jasné, že ve značné míře jsou vyšetřovány děti z problémových rodin, z rodin, kde rodiče často trestnou činnost dětí kryjí nebo se nacházejí v roli pachatele a nemají zájem na jejím řádném vyšetření. Je proto nutné individuálně posuzovat konkrétní situaci a snažit se vyjít policii vstříc, i když to znamená určitou zátěž pro pracovníky školy, zvláště v situaci, kdy je zapotřebí předvést dítě nebo mladistvého na příslušnou součást policie.

Současně je nutno připomenout, že i pro *děti a mládež* v plné míře platí presumpce nevinny, jakož i striktní ochrana jejich práv včetně práva na obhajobu a práva odepřít výpověď na jedné straně a dodržování povinností včetně státem uložené nebo uznané povinnosti mlčenlivosti na straně druhé. Není snad ani nutné připomínat, že dítě nemůže a nesmí být ani slovně

v souvislosti s výsledkem napadáno nebo jinak sankcionováno. Pokud by bylo dítě předvedeno ze školy, je nutné, aby už i po cestě byl přítomen pedagog či jiná osoba k tomuto určená.

V předškolních zařízeních je třeba uvedené postupy vždy uplatňovat zvláště citlivě a opatrně.

8. Neomluvená absence žáka

Závažným problémem je i hlášení neomluvené absence. Je třeba vycházet ze zákona, který označuje jako přestupek ohrožení výchovy a vzdělávání nezletilců zejména skutečnost, že dítě není přihlášeno k povinné školní docházce nebo dojde k zanedbávání péče o ni. Dále je to § 201 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který zakotvuje jako ohrožování mravní výchovy mládeže vydání (i z nedbalosti) osoby mladší 18 let v nebezpečí zpustnutí (např.: umožněním vést zahálčivý život).

Danou otázku řeší Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 10194/2002-14 ze dne 11. března 2002 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, vymezující jednotný postup při uvolňování a omlouvání žáků základních a středních škol z vyučování a při prevenci a postihu záškoláctví na základních a středních školách. Výše uvedený materiál uvádí konkrétní počty zameškaných neomluvených hodin v průběhu školního roku a opatření včetně postupů, které mohou následovat ze strany školy.

9. Spolupráce školy s policií

Shrnutí postupu zaměstnance školy, na kterého se obrátí policie s požadavkem na poskytnutí součinnosti:

- Zjistit předmět a důvod návštěvy, informovat ředitele školy (zástupce), který rozhodne o dalším postupu.
- Zjistit, zda nelze požadovaný úkon provést mimo dobu vyučování. Policie by si měla žáka předvolat především prostřednictvím jeho zákonných zástupců, nebo orgánu sociálně právní ochrany a teprve pak prostřednictvím školy - tato hierarchie by měla být dodržována.
- Zjistit totožnost příslušníků policie - požádat o předložení služebního průkazu, odznaku služby kriminální policie. Při jakýchkoli pochybnostech si ověřit jeho totožnost telefonicky na pracovišti, které uvedl.

- Zjistit, o jaký typ jednání půjde. Zpravidla se nejedná o klasický výslech, spíše jen o podání vysvětlení, informace. Kompetence různých typů policistů (obecní policie, policie ČR) jsou rozdílné. Za jejich dodržení je odpovědný policista, nikoli škola.

- Poskytnout vhodnou místnost k jednání.

- Zajistit pedagogický dohled nad jednáním.

- Pokud jde o dítě mladší 15 let, pak musí být u jednání kromě policisty a dítěte vždy někdo další. Nerozhoduje, zda jde o výslech či jen podání informace. Tato další osoba musí mít kvalifikaci pro práci s dětmi - musí to být tedy především pedagog, nebo psycholog.

O konkrétní osobě rozhodne ředitel. Někdy policie přivede sebou i cizího sociálního či jiného pracovníka, který má kvalifikaci pro práci s dětmi. I v takovémto případě je nutné zajistit přítomnost zaměstnance školy. Ředitel by měl mít přehled o každém jednání, které proběhne na půdě školy.

- Děti starší 15 let jsou již za své činy právně odpovědné a u jednání není přítomnost další osoby nutná. Opět je zde ale povinnost školy vykonávat nad dítětem dohled v době dané rozvrhem a jeho pobytem v budově školy. Jsou zde dvě různé povinnosti - škola má povinnost dohledu a policie má povinnost zajistit přítomnost třetí osoby.

- Pokud nelze zajistit pedagogický dohled, sdělit to polici a požádat o odložení úkonu.

- Zjistit, zda policie informovala zákonné zástupce žáka. Pokud tak neučinila, zajistit jejich informování. Povinnost zajistit informovanost má jak policista, tak škola - podle Pracovního řádu. Pokud se nepodaří rodiče kontaktovat před jednáním, není to důvod pro jeho odložení. Rodiče budou informováni, jakmile to bude možné.

- Písemný záznam z jednání podepisuje zaměstnanec školy, který byl přítomen u jednání.

Vyžádá si kopii záznamu pro potřeby školy.

- Pokud je ze školy policií odvedeno dítě mladší 15 let, policista není v uniformě a nepoužije služební auto s označením "Policie". Po celou dobu tohoto úkonu - odvedení, naložení do auta, převozu na služebnu, jednání na služebně - musí být přítomna další, třetí osoba. Může to být zástupce školy, např. když to vyžaduje dítě. Pokud to bude osoba, kterou si zajistila policie (sociální odbor, péče o dítě), je opět nutné ověřit její totožnost. Vyžádat si informaci, kdy a kam bude dítě vráceno - zda do školy, nebo zástupcům dítěte. Sdělit policii, do kdy je provoz školy, aby dítě nebylo vráceno do prázdné školy. Všechny důležité údaje o této akci si zaměstnanec školy písemně poznamená - s kým odchází, kam, čas,...

V některých případech škola sama může požádat o pomoc policii. Škola má ze zákona povinnost oznamovat protiprávní jednání i povinnost překazit závadovou činnost. Další povinnost ohlašovat má škola vůči orgánům sociálně právní ochrany (záškoláctví, uživatele návykových látek, zloděje, apod.).

V Litoměřicích dne 25. 08. 2014

.....
Ing. Blanka Fránová Ježková
ředitelka školy